

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE

U ž 12/07

10.01.2007. godina

Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Danice Bogdanović, predsednika veća, Vere Pešić, Gordane Džakule, Obrada Andrića i Tomislava Medveda, članova veća, sa savetnikom Ljiljanom Jevtić, zapisničarem, odlučujući po žalbi Srpske radikalne stranke iz Zemuna, Trg pobjede broj 3, podnetoj protiv rešenja Republičke izborne komisije 02 broj 013-1069/07 od 08.01.2007. godine, u predmetu zaštite izbornog prava, u nejavnoj sednici veća održanoj 10.01.2007. godine u 11,45 časova, doneo je

P R E S U D U

Žalba SE ODBIJA.

O b r a z l o ž e n j e

Srpska radikalna stranka iz Zemuna je podnela dana 09.01.2007. godine u 16,05 časova žalbu Vrhovnom sudu Srbije, preko Republičke izborne komisije, koja je ovom sudu dostavljena 09.01.2007. godine, u 18,25 časova, protiv rešenja Republičke izborne komisije 02 broj 013-1069/07 od 08.01.2007. godine, kojim je odbijen prigovor žalioaca podnet 06.01.2007. godine u 18,55 časova na rešenje o proglašenju Izborne liste broj 19 "Koalicija Mađarska sloga - Andraš Agošton - dr. Pal Šandor".

U žalbi je navela da Republička izborna komisija nije mogla da utvrdi navedenu izbornu listu primenom odredbe člana 23. stav 1. tačka 8. Uputstva od 15.11.2006. godine, jer je ista u suprotnosti sa odredbom člana 43. stav 1. Zakona o izboru narodnih poslanika kojom je predviđeno da će se izborna lista smatrati utvrđenom ako je svojim potpisima podrži najmanje 10.000 birača. Po mišljenju žalioaca, pošto su Republička izborna komisija i Vrhovni sud Srbije dužni da se staraju o zakonitom sprovođenju izbora, u situaciji kada postoji nesklad između zakona i uputstva koje je donela Republička izborna komisija, onda prioritet treba dati zakonu što izričito proističe iz principa zakonitosti i hijerarhije domaćih opštih pravnih akata, koji je proklamovan u članu 195. stav 1. Ustava Republike Srbije. Osim toga, žalilac navodi da je sud dužan da ceni i pravilnost postupka koji je prethodio donošenju rešenja koje se ovom žalbom pobija, jer prema odredbama čl. 16. st. 2. Uputstva za sprovođenje Zakona o izboru narodnih poslanika Republička izborna komisija odlučuje većinom glasova članova u stalnom, odnosno proširenom sastavu. U konkretnom slučaju, Republička izborna komisija je glasala za predlog za proglašenje Izborne liste br. 19 "Koalicija Mađarska sloga - Andraš Agošton - dr. Pal Šandor" i to sa 16 glasova "ZA", koji broj glasova nije predstavljao većinu glasova Republičke izborne komisije u stalnom, odnosno proširenom sastavu u tom slučaju. Pošto predlog za proglašenje Izborne liste nije imao potrebnu većinu, dat je predlog da se glasa po istom predlogu ponovo, s tim što žalilac nema saznanja o tome koliko glasova je bilo "ZA", koliko "PROTIV" i koliko "UZDRŽANIH" prilikom proglašenja Izborne liste br. 19 "Koalicija Mađarska sloga - Andraš Agošton - dr. Pal Šandor", budući da su predstavnici žalioaca, u svojstvu članova Republičke komisije napustili sednicu Republičke izborne komisije, jer je u konkretnom slučaju prekršen osnovni pravni princip ne bis in idem, o čemu se sud može uveriti uvidom u stenografske beleške sa 119. sednice Republičke izborne komisije od 06.01.2007. godine. Predložio je da Vrhovni sud Srbije poništi rešenje Republičke izborne komisije od 04.01.2007. godine i da meritorno odluči o prigovoru koji je 05.01.2007. godine podneo Republičkoj izbornoj komisiji tako što će taj prigovor u potpunosti usvojiti.

Odlučujući o podnetoj žalbi, koja je blagovremena, dopuštena i izjavljena od ovlašćenog lica, Vrhovni sud Srbije je na osnovu člana 97. stav 1. i 5. Zakona o izboru narodnih poslanika, ocenom navoda žalbe i spisa predmeta ove pravne stvari, našao da je žalba neosnovana.

Podnosilac žalbe ne osporava da Izborna lista "Koalicija Mađarske sloge - Andraš Agošton - dr Pal Šandor" ispunjava uslove predviđene članom 81. stav 3. Zakona o izboru narodnih poslanika da joj se utvrdi položaj koalicije stranaka nacionalne manjine.

Pripadnicima nacionalnih manjina, pored prava koja su Ustavom zajemčena svim građanima, jemče se i dodatna, individualna ili kolektivna prava. (član 75. stav 1. Ustava)

Članom 76. Ustava pripadnicima nacionalnih manjina jemči se ravnopravnost pred zakonom i jednaka zakonska zaštita, a istovremeno se zabranjuje bilo kakva diskriminacija zbog pripadnosti nacionalnoj manjini.

U članu 77. stav 1. Ustava utvrđuje se da pripadnici nacionalnih manjina imaju, pod istim uslovima kao ostali građani, pravo da učestvuju u upravljanju javnim poslovima i da stupaju na javne funkcije.

Članom 100. stav 2. Ustava utvrđeno je da se u Narodnoj skupštini obezbeđuje ravnopravnost i zastupljenost polova i predstavnika nacionalnih manjina, u skladu sa zakonom.

Prema članu 18. Ustava Republike Srbije, ljudska i manjinska prava zajemčena Ustavom neposredno se primenjuju. Ustavom se jemče, i kao takva, neposredno se primenjuju ljudska i manjinska prava zajemčena opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava, potvrđenim međunarodnim ugovorima i zakonima. Zakonom se može propisati način ostvarivanja ovih prava samo ako je to Ustavom izričito predviđeno, ili ako je to neophodno za ostvarivanje pojedinog prava zbog njegove prirode, pri čemu zakon ni u kom slučaju ne sme da utiče na suštinu zajemčenog prava. Odredbe o ljudskim i manjinskim pravima tumače se u korist unapređenja vrednosti demokratskog društva, saglasno važećim međunarodnim standardima ljudskih i manjinskih prava, kao i praksi međunarodnih institucija koje nadziru njihovo sprovođenje.

Odredbama člana 4. st. 1. Zakona o zaštiti sloboda i prava nacionalnih manjina predviđeno je da organi vlasti u Saveznoj Republici Jugoslaviji mogu u skladu sa Ustavom i zakonom da donose propise, pojedinačne pravne akte i da preduzimaju mere u cilju obezbeđenja pune i efektivne ravnopravnosti između pripadnika nacionalnih manjina i pripadnika većinske nacije. Propisi, pojedinačni akti i mere iz stava 1. ovog člana se ne mogu smatrati aktom diskriminacije, prema stavu 3. citiranog člana.

Navedenim zakonskim rešenjem izvršeno je usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa članom 4. stav 2. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina ("Sl. list SRJ - Međunarodni ugovori", broj 6/98 - ratifikacioni instrumenti deponovani su kod Saveta Evrope 11.05.2001. godine), koji propisuje da se ugovornice obavezuju da usvoje, gde je to potrebno, odgovarajuće mere za unapređenje, u svim oblastima ekonomskog, socijalnog, političkog i kulturnog života, pune i efektivne ravnopravnosti između pripadnika nacionalne manjine i onih koji pripadaju većini, u kom pogledu će se voditi računa o posebnim uslovima pripadnika nacionalnih manjina. U članu 15. navedene Konvencije utvrđuje se da će ugovornice stvoriti neophodne uslove za efikasno učešće pripadnika nacionalnih manjina u kulturnom, socijalnom i ekonomskom životu i javnim poslovima, naročito onim koji se njih tiču.

Zakon o izboru narodnih poslanika donet je u vreme važenja ranijeg Ustava Republike Srbije i nije usklađivan sa novim Ustavom Republike Srbije. Opšti rok za usklađivanje Zakona sa novim Ustavom utvrđen članom 15. Ustavnog zakona za sprovođenje Ustava Republike Srbije je do 31.12.2008. godine. Pri tome, treba imati u vidu da zakoni i drugi opšti akti doneti u Republici Srbiji ne smeju biti u suprotnosti sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava koji su deo pravnog poretka Republike Srbije. (član 194. st. 4. i 5. Ustava)

Prema pravnom shvatanju sa sednice Upravnog odeljenja Vrhovnog suda Srbije održane 05.01.2007. godine, prilikom utvrđivanja ispunjenosti uslova za proglašenje izborne liste nacionalne manjine, potreban broj potpisa birača koji podržavaju izbornu listu ceni se prema brojnosti nacionalne manjine, ekonomskim, socijalnim i drugim uslovima u kojima njeni pripadnici žive i to tako da se obezbedi puna ravnopravnost između pripadnika nacionalne manjine i građana koji pripadaju većini.

U konkretnom slučaju, s obzirom na brojnost mađarske nacionalne manjine (prema popisu stanovništva u Vojvodini od 2002. godine ima ukupno 293.299 Mađara), Sud je našao da je Republička izborna komisija pravilno zaključila da 4.104 potpisa birača koji su podržali izbornu listu "Koalicija Mađarske sloge - Andraš Agošton - dr Pal Šandor" predstavlja dovoljan broj potpisa za utvrđivanje te izborne liste kao liste nacionalne manjine, čime je postupljeno u skladu sa članom 4. st. 1. Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina.

Sud je cenio navode žalbe prema kojima je Republička izborna komisija dva puta glasala za predlog za proglašenje Izborne liste, a da je do ponavljanja glasanja došlo iz razloga što u prvom glasanju predlog nije dobio potrebnu većinu (samo 16 glasova) a ponovljenom glasanju predstavnici žalioaca nisu prisustvovali i nemaju saznanja o ishodu rezultata glasanja, pa je našao da su isti neosnovani. Ovo sa razloga što se iz spisa predmeta, a posebno iz zapisnika sa 119. sednice Republičke izborne komisije održane 06.01.2007. godine vidi da Komisija sa 16 glasova nije prihvatila predlog rešenja da se proglasi Izborna lista br. 19 - Koalicija Mađarska sloga - Andraš Agošton - dr Pal Šandor u stavu 1. Kako je odredbom čl. 16. st. 2. Poslovnika Republičke izborne komisije ("Sl. glasnik RS" br. 27/2004"), propisano da Komisija odlučuje većinom glasova članova u stalnom, odnosno proširenom sastavu, a u konkretnom slučaju prošireni sastav Komisije je iznosio 34 člana, to je očigledno da je u takvoj situaciji bilo neophodno ponoviti glasanje, jer ni jedna opcija nije dobila potrebnu većinu. U ponovljenom glasanju je predlog rešenja da se proglasi Izborna lista br. 19 - Koalicija Mađarska sloga - Andraš Agošton - dr Pal Šandor je dobio potrebnu većinu, čime su ispunjeni potrebni uslovi za proglašenje Izborne liste.

Bez uticaja su i ostali navodi žalbe kod izloženog pravnog stava na sednici Upravnog odeljenja Vrhovnog suda Srbije održane 05.01.2007. godine.

Sa svega izloženog, Vrhovni sud Srbije je na osnovu člana 97. stav 4. Zakona o izboru narodnih poslanika, shodnom primenom člana 50. stav 4. Zakona o upravnim sporovima ("Službeni list SRJ", broj 46/96), u vezi člana 49. stav 1. istog Zakona, odlučio kao u dispozitivu ove presude.

PRESUĐENO U VRHOVNOM SUDU SRBIJE U BEOGRADU,

dana 10.01.2007. godine, UŽ. 12/07

Zapisničar, Predsednik veća-sudija,

Ljiljana Jevtić, s.r. Danica Bogdanović, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

SK